ODWILŻ 56 - CRACOVIA 65

WYSTAWA ARCHITEKTURY WITOLDA CĘCKIEWICZA W DAWNYM HOTELU CRACOVIA
24.11.2017 - 21.01.2018

IN-ARCHI-STY-TEK-TUT-TURY

INFORMACJA PRASOWA

ODWILŻ 56 - CRACOVIA 65.
Wystawa architektury Witolda Cęckiewicza w dawnym hotelu Cracovia

„W 1956 roku wróciłem z miesięcznego pobytu we Francji i przez tydzień nie wychodziłem z domu, bo nie mogłem pogodzić się z rzeczywistością, w której musiałem żyć. Wyjazd uświadomił mi, że może być inny świat, a ja mogę w tworzeniu tego nowego świata współuczestniczyć" – tak Witold Cęckiewicz wspomina moment przełomu w swoim myśleniu o architekturze. Polityczna odwilż – reakcja na bankructwo systemu stalinowskiego oraz wybuch społecznego niezadowolenia – przyniosła złagodzenie represji i pobudzenie życia kulturalnego. Po wydarzeniach października 1956 roku, które wyniosły do władzy Władysława Gomułkę, architekci z ulgą zerwali z estetycznym dogmatyzmem socrealizmu i zwrócili się w stronę nowoczesnych form.
Ten przełom jest punktem wyjścia wystawy zorganizowanej w gmachu dawnego hotelu Cracovia (obecnie Oddziału Muzeum Narodowego w Krakowie). Główną osią pokazu będą dokonania Witolda Cęckiewicza – jednego z najważniejszych architektów polskiego powojennego modernizmu – z dwóch dekad następujących po odwilży. Cęckiewicz w 1965 roku zaprojektował hotel Cracovia zaliczany – wraz z towarzyszącym mu kinem Kijów – do czołowych osiągnięć polskiej architektury lat 60. Zespół ten stanowi architektoniczny odpowiednik najciekawszych dzieł w polskiej kulturze tego okresu, rozkwitającej na fali odwilżowych przemian i zasilanej prądami kulturowymi z Zachodu, przenikającymi przez nie do końca szczelną żelazną kurtynę.

Architektura Witolda Cęckiewicza zostanie pokazana za pomocą makiet architektonicznych i niepublikowanych dotąd materiałów archiwalnych – rysunków technicznych i fotografii. Projekty architekta będziemy mogli zobaczyć na kartach publikacji z epoki oraz we fragmentach filmów i kronik filmowych. Nie będzie to jednak typowa wystawa architektoniczna, ale wielowątkowa narracja pokazująca konteksty kulturowe, polityczne, ekonomiczne i społeczne PRL-u lat 50. i 60. Celem jest zobrazowanie sprzeczności poodwilżowego przełomu, definiowanego z jednej strony przez erupcję artystycznych dokonań najwyższej próby we wszystkich dziedzinach sztuki, z drugiej przez ramy politycznego tła, jakim była epoka partyjnego przywództwa Władysława Gomułki. Początek wyznaczyła nadzieja odwilży, koniec – wydarzenia marca '68 i masakra na Wybrzeżu w grudniu 1970 roku. Te sprzeczności tkwią także w architekturze tego okresu. Cracovia, w momencie powstania najnowocześniejszy hotel w Polsce, modernistyczne dzieło architektury wypełnione świetnym wzornictwem, była jednocześnie miejscem, w którym służby specjalne prowadziły tajną inwigilację, a zdobycie aluminium tworzącego konstrukcję spektakularnej ściany kurtynowej budynku wymagało negocjacji z przedstawicielami aparatu partyjnego.

Historię Cracovii chcemy także pokazać poprzez pamiątki gromadzone przez kilka dekad funkcjonowania hotelu przez jego pracowników, gości, mieszkańców Krakowa. Wystawa poświęcona architekturze Witolda Cęckiewicza zbiega się w czasie z obchodami 50-lecia otwarcia kina Kijów, współtworzącego razem z dawnym hotelem jedno architektoniczne założenie. Głównym eksponatem wystawy będzie sam hotel, z którego przestrzenią w dialog wchodzi jeden z najciekawszych polskich architektów młodego pokolenia – Maciej Siuda. Zwieńczeniem pokazu będzie prezentacja najbardziej spektakularnego przykładu powojennego polskiego modernizmu – Ambasady PRL w New Delhi, zaprojektowanej przez Cęckiewicza wraz ze Stanisławem Deńko. Ta imponująca rzeźbiarska struktura pokazuje zdobycze technologiczne PRL w kontekście postkolonialnym, gdzie wyrafinowaną betonową konstrukcję realizowano w sposób niemal chałupniczy.

Kuratorzy: Instytut Architektury:
Dorota Jędruch, Marta Karpińska, Dorota Leśniak-Rychlak, Michał Wiśniewski
Współpraca:
Kacper Kępiński, Agata Wiśniewska, Kamila Twardowska
Organizator:
Instytut Architektury
Współorganizator:
Muzeum Inżynierii Miejskiej
Partner główny:
Muzeum Narodowe w Krakowie
Partnerzy:
Fundacja Sztuk Wizualnych, kwartalnik „Przekrój",
Muzeum Historii Fotografii,
Muzeum Historyczne Miasta Krakowa,
Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej
Aranżacja:
Pracownia Macieja Siudy
Projekt graficzny wystawy:
Wojciech Kwiecień-Janikowski, Kuba Sowiński
Produkcja:
Małgorzata Dziedzic, Izabela Wałek

Projekt dofinansowany ze środków Gminy Miejskiej Kraków

Hotel Cracovia
wnętrze biura podróży

arch. Witold Cęckiewicz
realizacja: 1960-1965

fot. Henryk Hermanowicz,
ze zbiorów Muzeum
Historycznego m. Krakowa

PROF. WITOLD CĘCKIEWICZ
sylwetka architekta

Witold Cęckiewicz
na tle mozaiki
na budynku Kina Kijów

Witold Cęckiewicz to jedna z najważniejszych postaci polskiej architektury po II wojnie światowej. Pochodzi z Brzeska, w trakcie wojny był żołnierzem Armii Krajowej. W 1945 roku podjął studia na nowym Wydziale Architektury powstałym przy Akademii Górniczej, był asystentem Adolfa Szyszko-Bohusza, późnej wieloletnim wykładowcą i profesorem tej uczelni. Jego pierwsze prace nawiązywały do estetyki realizmu socjalistycznego. Po przełomie 1956 roku konsekwentnie posługiwał się formami modernizmu. W latach 1955-1960 pełnił funkcję Architekta Miasta Krakowa. Był autorem monumentalnych założeń pomnikowych, m.in. na Polach Grunwaldu oraz w dawnym obozie KL Płaszów w Krakowie. Równocześnie zrealizował szereg projektów publicznych, m.in. hotel Cracovia oraz kino Kijów. Cęckiewicz był także autorem Ambasady Polskiej w New Delhi (ze Stanisławem Deńką). W swoich pracach łączył język późnego modernizmu z dużą wrażliwością na detal i krajobraz. Witold Cęckiewicz stał także na czele zespołów odpowiedzialnych za duże projekty urbanistyczne, m.in. Osiedla Mistrzejowice oraz Osiedla Podwawelskiego w Krakowie. W latach 70. i 80. zarządzał zespołem przygotowującym projekt kampusu Politechniki Krakowskiej w Czyżynach. W ramach tego projektu zrealizował zespół budynków Wydziału Mechanicznego.

Od lat 50. przygotował liczną grupę projektów z zakresu architektury sakralnej. Do najważniejszych należą krakowski kościół p.w. Św. Brata Alberta oraz Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach. Od lat 80. w swoich projektach posługiwał się językiem postmodernizmu. Widoczny on jest w niektórych spośród późnych realizacji sakralnych, m.in. w projekcie kościoła p.w. Zesłania Ducha Świętego w Krakowie.

Witold Cęckiewicz jest członkiem Polskiej Akademii Umiejętności oraz Polskiej Akademii Nauk. Jest zaangażowany w prace Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa. Był wychowawcą setek architektów, absolwentów Politechniki Krakowskiej. Jego twórczość odcisnęła wpływ na kilka pokoleń krakowskich projektantów oraz pozostawiła ślad w przestrzeni Krakowa i wielu innych miast południowej Polski.

GŁÓWNE ROZDZIAŁY WYSTAWY

1. NYLONOWA KURTYNA

źródła: „Architektura" 1956, nr 5 (prezentacja tendencji w architekturze francuskiej - G. Lagneau, J. Minorski, relacja z wyprawy),
recenzje wystawy Interbau
Archiwa francuskie związane z architektami P. Vago i G. Lagneau

2. POMNIKI – OKRES GOMUŁKI

Pokaz lotniczy na zakończenie uroczystości odsłonięcia pomnika Zwycięstwa Grunwaldzkiego, 17 lipca 1960

Mozaika zdobiąca wnętrze pawilonu wystawowego autorstwa Romana i Heleny Husarskich
fot. archiwum Witolda Cęckiewicza

3.1. HOTEL CRACOVIA I KINO KIJÓW: MIEJSCE W MIEŚCIE

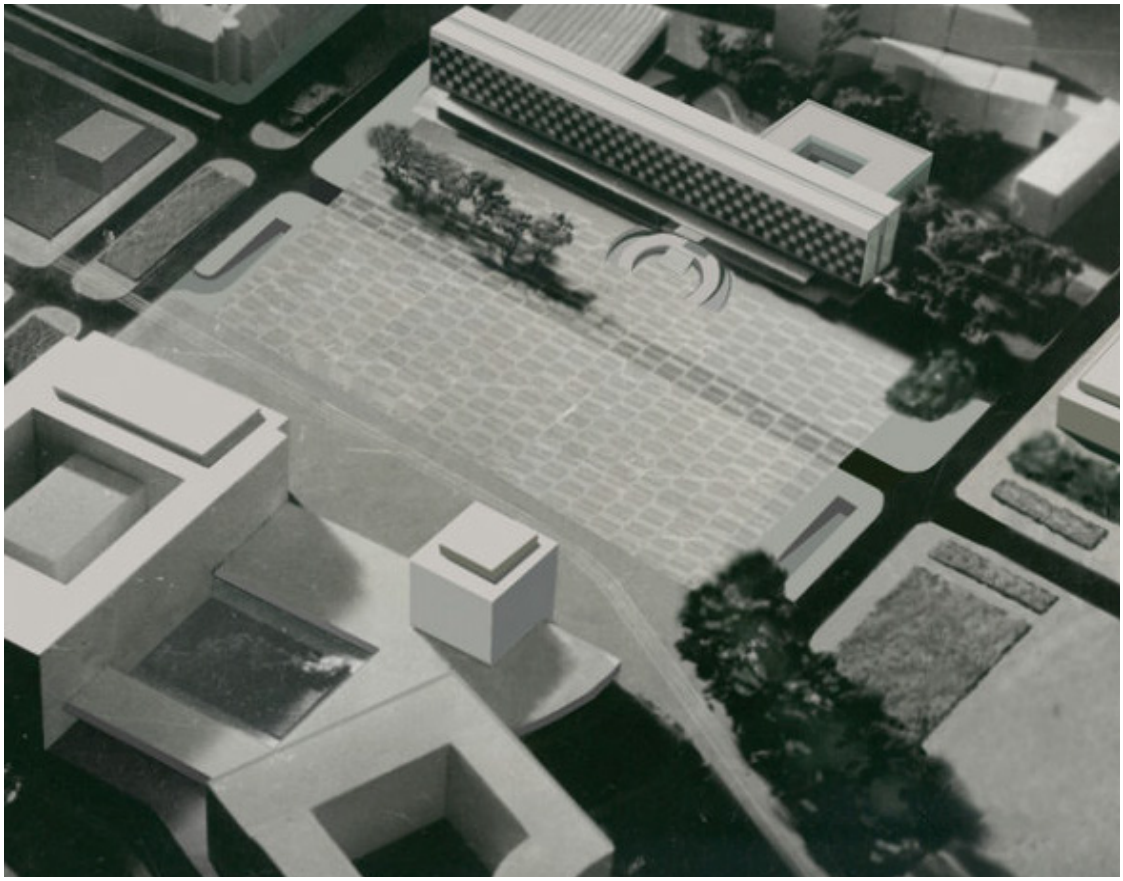

Makieta Hotelu Cracovia i Kina Kijów z placem między hotelem a Muzeum Narodowym

3.2. HOTEL CRACOVIA I KINO KIJÓW: GESAMTKUNSTWERK I MASZYNA TECHNOLOGICZNA

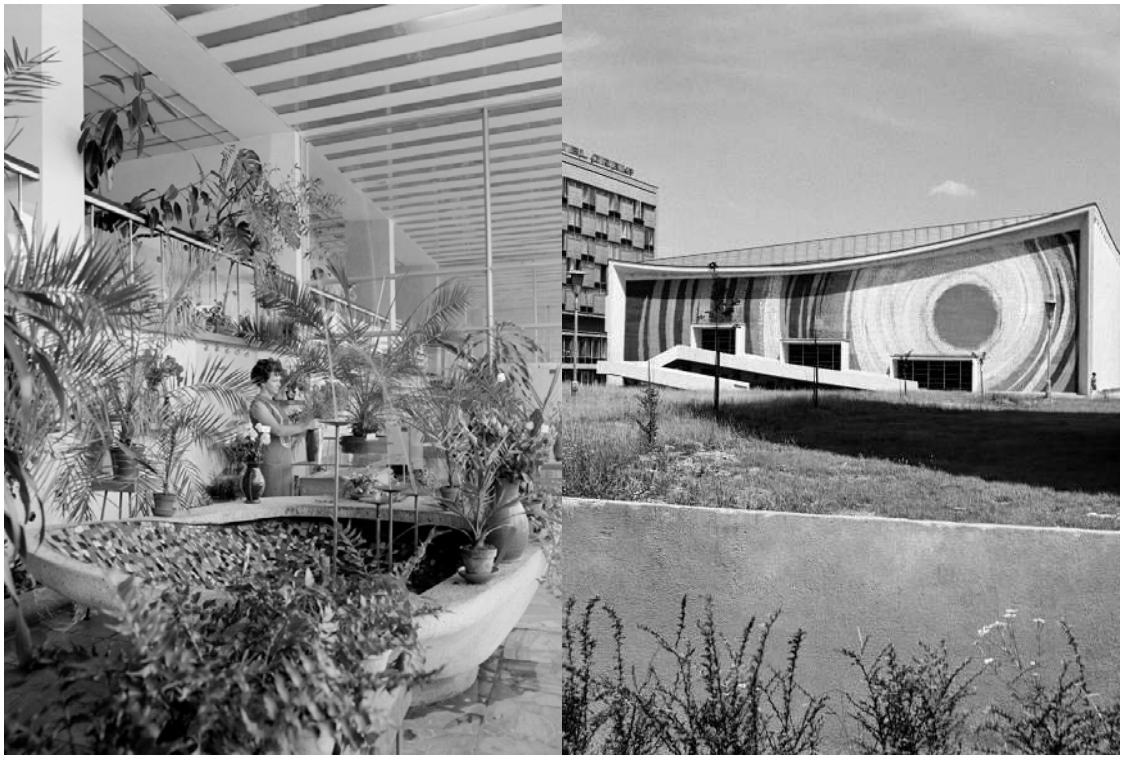

4. ZMIERZCH EPOKI: AMBASADA W NEW DELHI

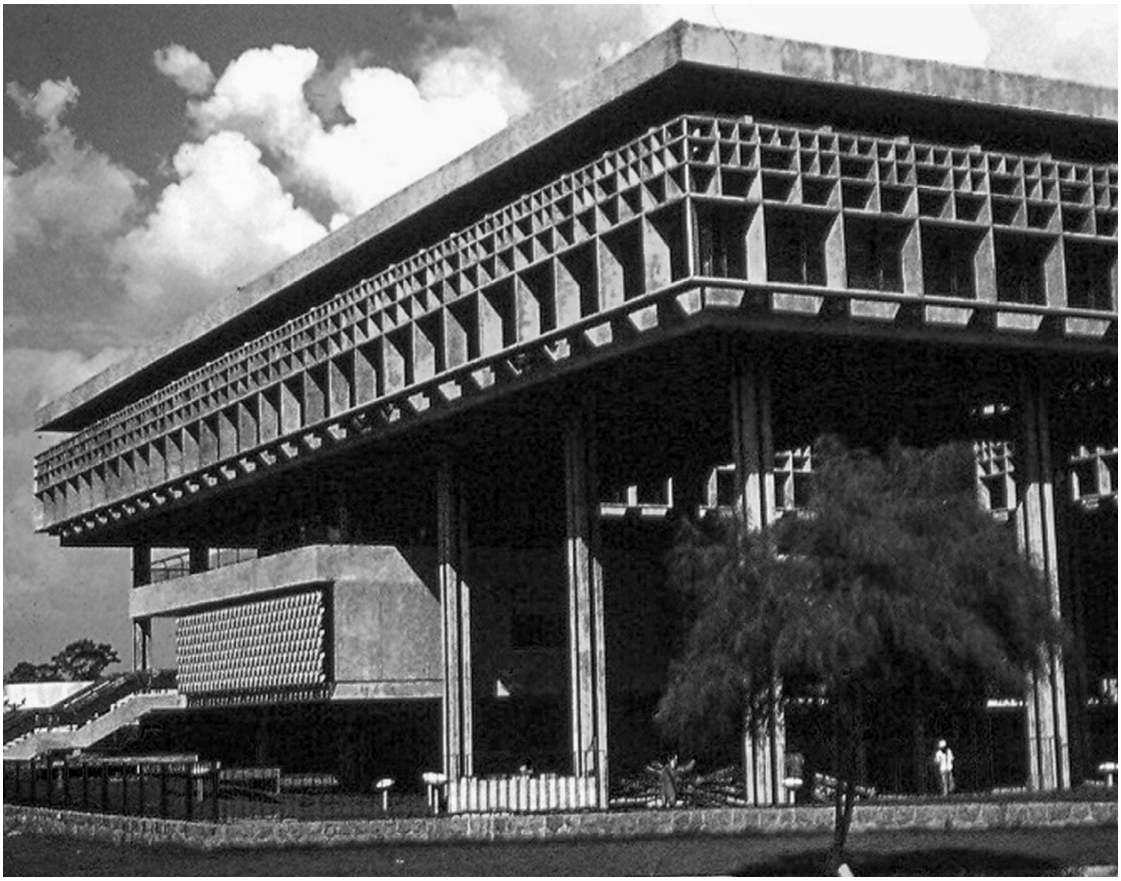

Ambasada PRL
w New Delhi,
Witold Cęckiewicz,
Stanisław Deńko,
1972-1974

5. WYSPA LUKSUSU: HOTEL CRACOVIA W HISTORII MIASTA

FUNDACJA INSTYTUT ARCHITEKTURY

Instytut Architektury – zajmuje się propagowaniem bezinteresownego myślenia na temat przestrzeni poprzez promowanie edukacji architektonicznej, popularyzację architektury nowoczesnej, organizowanie interdyscyplinarnych wystaw o architekturze i działalność wydawniczą. Założony w 2011 roku w Krakowie IA wspólnie z Muzeum Narodowym w Krakowie zorganizował wystawy: „Za-mieszkanie 2012. Miasto ogrodów, miasto ogrodzeń" (2012) i „Reakcja na modernizm. Architektura Adolfa Szyszko-Bohusza" (2013). W 2014 roku kuratorzy z Instytutu Architektury we współpracy z Jakubem Woynarowskim przygotowali pokaz „Impossible Objects" w Pawilonie Polskim na Biennale Architektury w Wenecji. W 2016 roku fundacja była współorganizatorem, a jej zespół współkuratorował wystawę „»Wreszcie we własnym domu«. Dom polski w transformacji" w ramach 8. edycji festiwalu WARSZAWA W BUDOWIE.

IN-ARCHI-
STY-TEK-
TUT-TURY

www.instytutarchitektury.org

Prezentacja [PDF] dotychczasowych działań Instytutu w serwisie Issuu:
http://bit.ly/2h3fCF3

KONTAKT

www.instytutarchitektury.org
facebook.com/architektury
info@instytutarchitektury.org

Kacper Kępiński
607-653-807
k.kepinski@instytutarchitektury.org

Marta Karpińska
602-455-588
m.karpinska@instytutarchitektury.org

IN-ARCHI-
STY-TEK-
TUT-TURY

2017